

ELŐFIZETÉS

ELŐFIZETÉS:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 3 h. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasznos petit sor egyszer 20 fillér,
minden követekezől 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résevény-
Társaság.

Jánosfőherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szerda, január 19.

Megszüntettük az ellenségeskedést Montenegróval.

— Hetven ezer orosz veszett el az ujévi csatában. —

Budapest, január 18. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Orosz hadszíntér:

Mivel tegnap sem volt jelentősebb esemény, a Keletgaliaciában és a besszarábiai határon lefolyt ujévi csatát, melyről a napi jelentések könnyen érthető katonai okokból nem közölhettek részletes adatokat, befejezettek tekinthetjük. Fegyvereink százharminc kilométer szélességű harctér minden pontján teljes győzelmet arattak. Minden díszéret felett álló gyalogságunk, az összes döntő harcok alaptényezője a tűzérő nagyra megértő és ügyes támogatása mellett, az összes hadállásokat megvédte a helyenként gyakran sokszoros túlerőben levő ellenséggel szemben. Az Ausztria északkeleti részében lefolyt nagy ujévi csata múlt évi december huszonegyedikén kezdődött és csak egyes napokon beállott harci szünetekkel megszakítva január tizenötödikéig, tehát összesen huszonegy napig tartott. Ezen idő alatt számos ezred tizenhét napon át állt a leghevesebb harcban. Orosz csapatokhoz intézett parancsok, foglyok vallomásai és pétervári hivatalos és félhivatalos nyilatkozatok egész sora igazolja, hogy az orosz hadvezetőséget déli hadseregének támadásánál nagy politikai és katonai célok irányították. E céloknak megfelelően nagyok voltak az emberáldozatok is, melyeket az ellenség harcvonalaink ellen küldött. Az oroszok a legesélyesebb eredmény elérése nélkül legutóbb hetven ezer embert áldoztak fel halottakban és sebesültekben és közel hat ezer harcosukat fogták el. A csapatok összeállítását tekintve, az ujévi csatában kivívott győzelemben része van a monarchia összes népeinek. Az ellenség Keletgaliaciában újra erősítéseket von össze. Egyébként északkeleten nincs különösebb esemény.

Olasz hadszíntér:

A helyzet változatlan. A Dolomit-harcvonalon, a tolméini hídfőnél és a görzi szakaszon helyenként élénkebb tűzérő harc folyt. Ellenségnek az említett hídfő ellen intézett kisebbszerű vállalkozásait és a Monte-San-Michele északi lejtőjén levő állásaink ellen intézett támadását visszautasítottuk.

Délkeleti hadszíntér:

A montenegrói hadsereg fegyverletételének szabályozására irányuló tárgyalások tegnap délután kezdődtek. Csapataink, melyek időközben megszállták Virpazárt és Rijekát, megszüntették az ellenségeskedést. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Események a tengeren.

Tizenhetedikén délután egyik tengerészeti repülőrajunk erős támadást intézett Ancona ellen, ahol nehéz bombákkal találta el és felgyújtotta a pályaudvart, a villamos művet és egy kaszárnyát. Négy védőágyú igen heves tüzelése teljesen eredménytelen volt. Az összes repülőgépek sérülésmentül visszatértek. A hajóraj parancsnoksága. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Elpusztított ellenséges repülő

Berlin, január 18. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Altalában az arcvonalon a tüzelés többnyire tiszta időben fokozódott. Lens ismét élénk tűz alatt állott. Két angol repülőgépet Passchendaele és Dadizeele (Flandriában) mellett légi

harcban legyőztünk. A négy utas közül három meghalt. Medewich (Moyenvic) mellett egyik repülőnk lelőtt egy francia repülőgépet. A vezetőt és megfigyelőt elfogtuk.

Keleti hadszíntér:

Dütnótnál (Rigától délre) és Widsytől délre a sötétség és hóvihar

védelme alatt sikerült az oroszoknak előretolt kis német őrségeken rajtaütönni és azokat szétszórni.

Balkán hadszíntér:

Semmi ujság. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Hogyan teszi le a fegyvert Nikita hadserege?

(A hadzsárok. — Partvédelemmel biztosítjuk Montenegrót.)

Várható időpont.

Bécs, január 18.

Montenegró fegyverletételéről, arról a módokról: hogyan és miként megy végbe az aktus, informált katonai körökből a következőket jelentik:

— A fegyverletétel alatt természetesen a fegyverek lerakását kell érteni. A rendelkezés és utasítások, melyek a tárgyban kiadottak, kifejezetten minden modern fegyver lerakásáról szólanak, tehát kéri fegyverekről, ágyúkról, minden hadi anyagról, amit a modern hadviselés megkíván. A montenegróiak „személyes” fegyverei, melyeket ősi idők óta viselnek, a régi tinták, hadzsárok nem tartoznak a lerakandó fegyverek közé, bár meglehet, hogy később a fegyvereket is el kell venni a montenegróiaktól.

A fegyverletételnél körülbelül egy fognak eljáráni, hogy a montenegróiak nagyobb hadseregcsoportokban fogják lerakni fegyvert a egyes megjelölt helyeken. A fegyverletételt természetesen az egész országban ellenőrizni fogják és a célból átkutatnak minden területet.

A fegyverlerakáshoz kirendelt hadseregcsoportok széles fronton, mintha egy erdőn át vonulnának, fogják keresztülkutatni a területeket és megakadályozni bandák esetleges alakulását. A fegyverfogásra képes férfiakat — Montenegróban 60 éves korig minden férfi védhető — összegyűjtik. Az asszonyokat, akiknek nagy része az idő szerint otthonában tartózkodik, otthonukban hagyják. Hadseregparancsnokságunk rendelkezéssel ellen elkövetett minden engedetlenséget természetesen büntetni fognak.

A fegyverletételhez tartozik az összes községek, városok, közlekedési eszközök, vasutak átadása is. A Lovcen meghódítása után Montenegró a lépése második nagy győzelmünk Olaszország felett és katonai szempontból is nagyfontosságú, mivel jelentékeny, eddig lekötött erőnk szabadul fel. A megszállva tartott montenegrói territórium biztosítására elegendő a partvédelem. Ez az elv csakhamar az egész nyugati Balkánra érvényes lesz.

Korfuból készül támadni az entente.

(Sarrafi vállalkozását kudarc tenyegeti.)

Táborral indult.

Amsterdam, január 18.

A lapok jelentik: Azt a hírt, hogy a makedóniai angol-francia hadserőket Sarrafi tábornok főparancsnok alá helyezték, a Reuter-ügynökség szaloniki távirata megerősíti.

Kudarc tenyegeti a szaloniki expedíciót.

Gent. Clemenceau követeli Sarrafi tábornok visszarendelését és a szaloniki vállalkozás felhagyását, mert kudarcotól tart. A francia hadsereg gyengítését, újabb balkáni szállításokkal végzetes hibának tekinti, mivel nyugaton németek offenzívája várható.

Bern, január 18. A „Journal des Débats” jelent, hogy Szaloniki elvesztette görög jellegét. Jóformán még van már görög ember a városban. Az elfogatások egyre folynak. A szövetséges seregek már nemcsak Szalonikiban, de Orfanóban is partraszálltak. A Kalkidón-félszigetről minden idegen elemet eltávolítottak.

Bern. A „Temps” jelent Athénból: A szövetségesek a Strama hídján kívül Doról és Kilindir között még nyolc hidat felrobbantottak. Azt hiszik, hogy ilyen intézkedéseket hadjáratuk alatt tenni fognak a Monasztirba vezető úton is.

Korfuból tervezik a támadást Monasztir felé.

Bern, január 18. Entente körökben arról értesülök, hogy Korfu megszállásának egyáltalán nem volt humánus célja, hanem taktikai eredményeket akarnak vele elérni. Korfu mögött vezet Albánia legjobb, legszélesebb, egészen modern országútja a Delvin-Konicáig, ahonnan három pompás, ágyuszállításokra is alkalmas ut nyílik Szaloniki, Monasztir és Elbasszán felé. Alhitólag a francia csapat és municiószállítás nagy buzgalommal folyik ezeken az útvonalakon. Francia újságírók szerint naponta igen tekintélyes csapatok mennek Korfun keresztül Delvin felé.

Zürich, január 18. A svájci távirati ügynökség jelent, hogy a franciák Korfu szigetén nagyobb csapatok elhelyezésére tettek előkészületeket. A szigetre naponként érkeznek csapatok és municiót is szállítanak. Korfun, mint a többi görög szigeteken is, sátozóállásokat állítanak föl. Az Achilleionban, amelyet kórházzá fogják átalakítani, száz francia gyalogost helyeztek el. A kikötőben nagyarányú kirakóhelyeket létesítettek. A menekülő szerb tiszteket Korfu szigetére szállítják.

Olasz aggodalom az Albániát olasz csapatokért.

Bern, január 18. A „Temps” római levelezője jelent: Olasz politikai körökben nagy az aggodalom, mert nem tudják, merre vannak Észak-Albániában a szerb és az olasz csapatok. Csak egyetlen információ hangoztatja, hogy nem kell nyugtalanodni, mert a szerb sereg főme Bessad basa bandájával együtt

Észak-Albániában van és erős szárnytámadást intézhet az osztrák-magyar csapatok ellen, ha azok a Bojana partjain le akarnak vonulni a tengerhez. A többi szerb csapat Tiránánál és Elbasszánnál az osztrák-magyar seregeknek a tengerhez való útját zárja el.

As olasz király Brindisiben.

Róma, január 18. A király és a tengerészeti miniszter Tarantóba és Brindisibe utazott. Tarantóban horgonyoz jelenleg az abruzzói herceg parancsnoksága alatt álló hadiflotta, Brindisiben pedig utra készen állnak az Albániába menő csapatok. Hír szerint Mirko montenegrói herceg is Brindisibe érkezik, hogy tanácskozzék az olasz királlyal. Páris szerb miniszterelnök is találkozni fog velük.

Panaszok a hadisegélyezés körül.

(A képviselőház ülése.)

Élvezeti tudósítók.

Budapest, január 18.

A Ház mai ülésén a Pénzügyminiszteri Központról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása szerepel.

A Ház mai ülésén iránt különösebb érdeklődés nem mutatkozik és nemcsak a munkapárti oldalon, hanem az ellenzéki oldalon is csak kevés képviselő jelent meg.

(Az ülés megnyitása.)

Beöthy Pál tíz óra negyvenöt perckor megnyitja az ülést és bejelenti, hogy Preszly Elemér képviselő a hadisegély ügyében országgyűlési interpellációra kért és kapott engedélyt. Ezután következik a pénzügyminiszteri reform részletes tárgyalása.

(Előgtétel Schamschula generálisnak.)

Az első szónok Polónyi Géza, aki a Ház engedelmével eltérve a napirendtől, felolvassa a gyulai kir. közlegyző levelét, amelyben hivatkozással a szónok lezetőbbi interpellációjára, közli, hogy Schamschula Rezső, akit mint osztrák generális állított be, lelkes magyar ember és mint honvédtábornok a háború kitörése óta nagy sikerrel küzd az északi harctéren. Többek közt a német császártól az első és másodosztályú vaskeresztet egyszerre kapta meg. A tábornok fia a szlovák 68. magyar gyalogezred tisztje és szintén főszerkesztő magyar érelmé. Polónyi ennek folytán kijelenti, hogy sajnálja multkori tévedését, örömmel hozza a Ház tudomására a közlegyző levelét és csak azt szeretné volna, ha több ilyen rektifikáció érkeznék.

(Polónyi és a horvátok.)

Ezután áttér a harmadik szakasz tárgyalására, kijelenti, hogy nem kívánja bebizonyítani, hogy a szakaszhoz kapcsolódó alapszabálytervezetnek szerinte helyes tárgyalási módja milyen savorokat okozna, hanem foglalkozik sokkal a tényekkel és szempontokkal, amelyeket károsoknak tart. Kifogásolja, hogy Zágrábban a Pénzügyminiszteri Központról szóló törvényjavaslatot a képviselőnek ügykezelési nyelve a horvát legyen. Kéri a pénzügyminisztert, hogy vegye fontolóra a nyelvkérdést, mert ha lehetséges tesszük, hogy egy tisztán közös ügyben a horvátok velünk horvát nyelven érintkezhesse, ezzel jelentékeny jogunkat adjuk fel. Kérdesi, hogy a felügyelő-bizottság hatásköre kiterjed-e a horvátokra is? Sem a harmadik szakaszt, sem az alapszabályokat nem fogadja el.

(Van-e politikai veszély a javaslatban?)

Polónyi után Barta Odón szólalt föl. Ezzel a javaslatnál elsősorban az országnak takarékosra való figyelmeztetése lett volna a kormány kötelessége. Másfelől meg kellett volna szüntetni a bizonytalanságot, amely a

betéteket veszélyezteti. A bajba jutott pénzügyminiszternek biztosítani kell elsősorban a néprétegek betéteinek kifizetését. Az ellenzéki bizalmi férfiak csak a politikai veszélyeket látták meg a javaslatban és csak abból a szempontból igyekeztek korrigálni, hogy ne legyen alkalmas politikai befolyások illegális érvnyesítésére. A közgazdaság érdekeit figyelmen kívül hagyták. Barta helyesnek tartaná, ha a Pénzügyminiszteri Központról szóló törvényjavaslatnál a tisztességesen kooperáló pénzügyminiszterek kérésére. Nemcsak veszély idején kellene a Pénzügyminiszteri Központról szóló törvényjavaslatnál a tisztességesen kooperáló pénzügyminiszterek kérésére. Nemcsak veszély idején kellene a Pénzügyminiszteri Központról szóló törvényjavaslatnál a tisztességesen kooperáló pénzügyminiszterek kérésére.

(A pénzügyminiszter a javaslat mellett.)

Antal Géza előző rektifikál Polónyi Géza beszédére.

Teleszky János pénzügyminiszter válaszolt ezután az elhangzott felszólalásokra. Ha független bírói attributumokkal felruházott revizorokat alkalmaznak, azok csakhamar rideg bürokratákká válnának, holott a revizoroknak eleven gondolkodású embereknek kell lenni. A kék állandóan szemmel tartják a hirtelen pénzügyi életet. Ez az intézmény nem a háborúra van tervezve, hanem a békés időben várható közgazdasági megrázkódtatások ellensúlyozására.

A negyedik szakaszban Beck Lajos Barta támadása ellen védelmébe veszi az ellenzéket.

Az ötödik szakaszban Polónyi Géza nem fogadja el a szakaszt, mert a revizió kivonja az osztrák tőkét.

A hatodik szakaszban hirtelen Polónyi Géza szólal fel és a horvát nyelvkérdést feszegeti. Barta Odón, Beck Lajos, Simonyi-Smadam Sándor felszólalása után Teleszky János pénzügyminiszter szólal fel. A Ház ezután a szakaszt elfogadja.

Háromnegyed három órakor zárják be a vitát.

(Frígyes főherceg a Házhoz.)

Szász Károly alelnök bejelenti, hogy Frígyes főherceg táviratban megköszönte a Ház hűvözetét. A főparancsnok reméli, hogy isten segítségével kivívhatják a tartós békét.

(A hadisegély híráról.)

Az ülés végén Preszly Elemér interpellálta a pénzügyminisztert, hogy miért vessik alapul a hadisegélyezésnél a vagyon és miért nem inkább a területet. Kérdés: hajlandó-e a pénzügyminiszter a bevonultak eladósodott hátramaradottjainak segélyt folyósítani, hogyha házuk és ingatlanuk van, ámde meg van terhelve.

Teleszky János pénzügyminiszter válaszában kijelenti, hogy tudja, hogy a hadisegélyezésnél batok merültek fel. Ennek az az oka, hogy nem számítottak hosszú háborúra. A bajokat időközben orvosolják. A háttulajdonosok említett ügyében intézkedik és azokat esetről-esetre megvizsgálják, hogy méltányossági alapon segélyeket folyósíthassanak.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, vagy a lakhelyváltoztatást ugyszintén lapmegrendelést, avagy lerendelést mindenkor a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

Magyarországi szerb emlékek a belgrádi muzeumban.

(A „titkos osztály.” — Mit találtak a magyar tudósok?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 18.

Szerbia ezidő szerint: nincs. A háború viharának első és legveszélyesebb fázisa elvette büntetését. Szerbiában a monarchia csapatai tartják fenn a rendet és a mi magyarra katonáink kormányoznak; Ujszerbia pedig szokott ott, akiket a makedón-bolgár lakosság révén megillat, akikhez valószínűleg tartozik: a bolgároké. A monarchia fennmaradása alá került ekkori szerb területeken hódító csapatainknak tovább, új ellenséges földre nyomulásával nem szűnt meg a tevékenység. Rengeteg a gond, a felelősség, a felelősség, ami a katonai kormányzásra és a hozzá beosztott polgári hivatalokra is hárul.

Hatalmas gépezet az, amely minden irányban kiterjedően dolgozik azon, hogy a hadviselésétől sokat szenvedett, a visszavonuló ellenségtől szándékosan feldúlt, tönkretett országot hasznossá, termékenyvé, életre képessé tegyen természetesen, hogy a kormányzás, amely *Salis-Sevis* gróf tábornok vezetésével Belgrádban rezidál, legjobban úgy oldhatja meg feladatát, ha minden irányban szakemberek tevékenységét veszi igénybe. Így történt, hogy *Salis-Sevis* gróf szerbiai katonai kormányzó óhajára osztrák, majd magyar tudósok is utaztak Belgrádba, hogy az ott talált tudományos, művészeti értékeket megtekintésük, rendezzék.

Olvan előkelő egyéniség, akinak alkalma volt a Belgrádban járt magyar tudósoktól tapasztalataikról sok mindent megtudni, a belgrádi muzeum egyik igen érdekes specialitásáról mondotta el a következőket az *Aradi Közlöny* munkatársának:

— A belgrádi muzeumnak, amelyet természetesen „Szerb nemzeti muzeum” hangzatos címmel vezetnek, reánk, magyarokra nézve a legérdekesebb osztálya mindenesetre a néprajzi osztály volt. Érdekesnek tartom mindenekelőtt azt merem állítani, hogy ezt a néprajzi osztályt a muzeum többi részétől teljesen elkülönítve kezelték. Lehet, hogy ennek a helyszűke volt az oka, hiszen utóvégre is a magyar nemzeti muzeum etnográfiai osztálya egészen külön és a muzeumtól távolos épületbe szorult.

Akárhogy is van: a belgrádi etnográfiai gyűjtemény annyira eldugott helyen van, hogy az 1914-es szerb offenzívánk idején, a rövid belgrádi uralmunk alatt időformán fel sem fedezték, vagy legalább is figyelmet sem vetett rá senki.

— Ez — mondom — lehet véletlen is, de lehet, hogy szándékosan nem díszkedtek el a szerbek néprajzi gyűjteményükkel, sőt azt béke idején talán egyenesen rejtgették is olyan kellemetlen idegenek előtt, aminek mondtuk, a monarchia polgárai lehettek. A belgrádi etnográfiai muzeum kisebbik része tartalmazza csak a szerbiai tárgyakat, gyűjteményeket. Belgrádban járt tudósaink megállapították, hogy a belgrádi muzeum nagyobbik, jelentékenyebb része a magyarországi szerbekkel foglalkozik. Hangya-szorgalommal, pártatlan buzgalommal, mindegyre kiterjedő figyelemmel gyűjtöttek össze mindent, de mindent, ami a magyar földön élő szerbekre vonatkozik. Pontos és megbízhatónak talált statisztikai táblázatokról kezdve a magyarországi szerbek viselkedését, berendezkedését, öltöztetését, jellegzetes hán-

tartási tárgyait, ruhadarabjait híven feltüntető vissza alakokig és berendezett paraszt szobáig minden, de minden megtalálható a szerb muzeumban. Annak a délszláv és magyar szerb propagandának, amelyet *Karajevic* Petar király, miniszterei és a *Nerodna Odbrana* évtizedeken át folytattak, egyik és talán nem is olyan jelentéktelen részlete a belgrádi muzeum etnográfiai osztályának szervezésénél kifejtett munka.

A belgrádi etnográfiai rendezésen és kitűzött céllal készíthették ezt a gyűjteményt. A cél ködös, soha vissza nem térő álomról fesszött szét, a belgrádi etnográfusok valahol Brindisiben vagy Corfuban, vagy az afrikai partokon essék a bontalanság konverét, csak az elrejtett néprajzi muzeum maradt Belgrádban, hogy hirdesse nekünk: milyen veszedelmes ellenségtől szabadultunk meg.

Montenegró kapitulációja az entente súlyos veresége.

(Amit nem lehet újságcikkekkel eltagadni.)

Belgrádi tudósítótól.

Budapest, január 18.

Arról a határozatról, amelyet Montenegró kapitulációja az entente gyakorlatilag, a következőket írja *Yolland Artur dr.* angol esztimáció budapesti egyetemi tanár: — A „Times” nemrégiben azt írta, hogy Oroszország lehetetlen helyzetbe kerülne, ha Montenegrót elvesztené a sors éri, amely Szerbiára sudult. Oroszországnak nehéz lesz megérteni az angol nemzettel, miért nem teljesítette kötelezettségét és miért kapitulált Nikita, az olasz király apja.

Az angol sajtó híreit olvasó írásművelő halandó arra a következtetésre kell, hogy jusson, hogy az entente minden vonalon győz. Persze, ha nem volnának tévvel! Eltekintve a jelentéktelen tengeri eredményektől, az entente összes eddigi győzelmei csak papíron léteznek, még pedig újságpapíron, vagy pedig — bocsánatot kell kérnem az ententétől — semleges talajon, ahol tudja, hogy ellentállásra nem fog akadni. Az entente esodlatos halálmegvetéssel „fozlalta el” Szalonikt, az Aegei szigeteket, Korfut és Phaloront. Természetesen a népjogok védelmében. Ezen közben a harbár ellenség meghódította fél Európát. De mi mindez ahhoz képest, amit az entente vívott ki, amikor a népjogok védelmére álló konzulokat tartóztatta le?

Másképp áll a dolog Montenegró kapitulációjával. Ezt szép szólamokkal és ravasz magyarázatokkal nem lehet elpalástolni még a naiv angol közönség előtt sem. A katasztrófáról Anglia közvéleménye, ha magkésve is, de mégis csak értesülni fog. Nos és ezután? Akad-e Angliában egyetlen gondolkodó ember, aki elhisi, hogy a véderő-bill, amelyről az a vélemény, hogy nem lesz végrehajtható és amelyet a Times is félrendszabálynak minősít, annyira meg fogja javítani a helyzetet, hogy az Asquith által hirdetett végleges győzelem Anglia részén lesz? Nem fog arra gondolni az angol közvélemény, hogy mely rokoni

kötélékek fűzik Montenegró kapituló királyát az ellenük küzdő uralkodó családokhoz? Ez egy olyan tény, amelyet a legnagyobb szenzalizta tá'álékonyág sem tagadhat le.

Eddig minden győzelmeinket ledisputálták, mert ellenségünk még nem érintette a porondot két vállával. Oroszország szerencsétlen népe millióit még mindig halálba kergethette. Szerbia királya, és a modern Lear király, helyesről-helysége bűdösött. Albert király hol Londonba, hol Bordeauxba vándorolhatott. Franciaországnak még mindig voltak tartalékjai, amelyeket arra használhatott, hogy a háborútól megkímélje Angliát. De most — Nikita kapitulált!

Az olasz hiedelmét megmutatta az entente-nak, hogy az „érefal” nemesek nyugaton szilárd és áttörhetetlen. Oroszország offenzívát indított, hogy Romániára nyomást gyakoroljon. Az offenzíva esdőt mondott és Románia látja, hogy — Montenegró magadta magát.

Hogy Szerbián és Montenegrón segítsenek, szállotta meg Analia és Franciaország a nemzetközi jog hallatlan lábbaltörésével Görögországot. Revolverrel a kezükben, mint tengeri rablók törtek a semleges területre és az idegen konzulátusok épületeibe. Az entente szerencsétlensége, hogy sok d'Annunzió és kevés államférfia van. Vajon akad-e most Angliában egy második Chatham, a mely szót amel a további vérontás ellen. Lesz-e ama 53 képviselő között, a kik a véderő-bill ellen szavaztak, egy, a ki honfitársait felvilágítja arról, hogy a háború folytatása csak arra szolgál, hogy azzal a vérséggel leleplezést halogassák? Az angol kormány már régen vár egy „Deus ex machina”-ra, amely a harc sorát eldöntse. Ez az „égi véletlen” most megjelent — természetesen nem várt formában és eredmény alakjában. De megjelenés mégis döntő lehet. Vajon ismerik-e az entente politikusi azt a varázslatos szót, amelyekkel a felidészett gonosz szellemeket visszahíthatják? Ha nem, akkor megkezdődik az igazi katasztrófiánk.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Berlin. A Nationalzeitungnak jelentik az orosz határról: A moszkvai lapok felháborodással jelentik, hogy az Albániába menekült szerb hadseregéből az intelligensebb elemek külföldre szöknek meg. Szökésükben kormányuk segédkezésükre volt, mert meg akarják gátolni a szerb intelligencia teljes kipusztulását. Számos tisztet is elengedtek külföldre. Különben a megmenekült szerb hadsereg nem százezer, hanem alig hetvennégyezer ember.

Róma. A Stetani ügyvétség jelenté: Tegnap délután öt monarchiabeli repülőgép bombázta Anconát. Eredmény: egy halott és csekély kár.

London. Chathamban a kazárnyában ma tűs ütött ki, amely számos épületet elhamvasztott.

Róma. Pasios Brindisiből Salandrához sürgönyt küldött, amelyben megköszönte Itália vendéglátását.

Görögország a betolakodott csapatok elszállítását követeli.

(Az entente az egész görög partvidék elfoglalására törekszik.)

— Távirati tudósítás. —

Szófia—Athén, január 18

Az entente eljárása, Görögországgal szemben, Szófiában és az egész Balkánon növeli az elkeseredést. Mivel Athénnel az összeköttetés teljesen megszakadt (az angolok és franciák a Bulgáriába vezető vasuti és táviró vonalakat éppoly olvágták, mint ahogy elzárják a tengeri utat) a görög és a bolgár kormány az entente ellen foganatosítandó intézkedésekről tárgyalni nem tudott és közös megállapodás nem történhetett, a bolgár kormány úgy intézkedett, hogy az entente tulkapásainak rátaát vetendő Törökországgal teljes megegyezést létesített a rendszabályok tekintetében.

Magában Görögországban sem hódít az entente eljárásával híveket. Zürichbe érkezett athéni jelentés arról is hírt, hogy Gunarisz volt miniszterelnök pártja a görög képviselőház megnyitáskor javaslatot nyújt be, melyben azt követelik a kormánytól, hogy szólítsa fel az összes hadviselő feleket, hogy ezek azonnal intézkedjenek és távolítsák el csapataikat a görög állam területéről.

Szófiában már az is hírlik, hogy Görögország újabb jegyzékben szigorúan követelte az ententétől, hogy csapatait az országból szállítsa el.

Különösen nagy izgalmat okoz a Balkánon és Görögországban az eddigi erőszakos terület-rablások után az athéni hadikikötők elleni támadó fellépés.

Az entente-csapatoknak Faleronban, vagy Pireuszban való partraszállásáról ide nem érkeztek ugyan autentikus jelentések, nem lehetetlen azonban, hogy a hírek megfelelnek a valóságnak. Athénben egy idő óta már számítottak „a kis nemzetek védőinek” erre a brutális marénylételre s éppen ezért már eleve energikus rendszabályokra készültek. Hír szerint azt tervezik, hogy Görögország fővárosát a fenyegetett Athénből Larisszába helyezik át.

A Balkánon való általános helyzetben mit sem változtatva, ha az entente megvetné lábát Athén kikötőiben, mert az ellenfelek stratégiai viszonyait ez a dolog legkevésbé sem érintené. Az ententének nyilván az a reménye van ezzel a lépéssel, hogy a venizelistákba új lelket önt s olyan államosinnyre sarkalja őket, amely Görögországot a háborúba sodorja. Aki azonban ismeri Konstantin király elhatározását, egy percig sem kételkedik abban, hogy az entente kétségbeesett politikája ezuttal is kudarcot vall.

Hivatalos athéni jelentések szerint az angolok és franciák elhagyták az athéni hadikikötőt, de a görög hajózást továbbra is meggátolják, mert az entente flottája német tenger-alattjárókat kutat. Görögország és az entente közt a viszony feszült. Görögországot a blokád, valamint a görög csapatoknak a kavallai hidrobantásokkal történt elszállítás, kritikus helyzetbe hozta. Az entente eddigi lépése, Görögországgal szemben, nem járt a várt eredménnyel. Az entente, valószínűleg új eszközökhöz folyamo-

dik, hogy az egész görög partvidéket megszerezhesse bázisul.

A „Temps” jelenti Athénből, hogy Skuludisz bejelentette a kormánynak, hogy a szövetségesek megígérték, hogy tekintetbe fogják venni a görög panaszokat az élelmezési felügyeletileg és ez értelemben utasításokat adnak az ellenőrző bizottságnak.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZELET

Színházi műsor:

Szerda: „Izéli diákok”.
Csütörtök: „Faun”.
Péntek: „Palika”.
Szombat: „Revizor” újdonság, először.

A szegény gazdagok.

(Bemutatja ma utóliára az Uránia színház.)

Aki épen a Szegény gazdagokat választotta kezdetül, az a legszerencsésebben választott, az illető nagyon jól ismeri a Jókai regényeket, de még ennél is jobban a — mozi-publikumot. Azt a publikumot, amely él-hal a romantikáért, különösen pedig a rabló-romantikáért. A mozipublikumnak ezt a hajlamát eleinte tulbrutális eszközökkel szakkormányolták ki a film-szerzők, holmi Zsigomár-szerű darabokkal. Ma már szerencsére ez irányban a legkivánatosabb finomodás tapasztalható. Egészen számítani azonban a moziból a rabló-romantikát annyi, mint az alkoholistát egyszerre, radikálisan eltüntetni az italtól, vagyis rögtönösen kikergetni az életből. Bizonyos, hogy a rabló-romantikus filmek drámai megszüntetésével a publikum nagy hányadát kergetnék ki a moziból. És hogy ősrégi a rabló-romantika iránti hajlama a közönségnek, arra ép az írófejedelem, Jókai a koronatanu, számtalan művének pompás figuráival és epizódjaival. De legprezansabban mégis a Szegény gazdagokkal, amelynek hőse ama báró Hátszegi, aki miat álsereben járó Fatia Negra rettegett haramiája volt egész Erdélynek. De nemcsak abból a szempontból volt nagyvesszerű választás a Szegény gazdagok, mert kitűnő rabló-romantika van benne, hanem, hogy az, aki filmre vitte, a cselekmény sokrétűsége és az akció gazdagsága szempontjából ugyanolyan ideális mositómához jutott.

Magas a stílus biedermeier és ahol népies jellegzetesség kellett, azt Budapestről küldött, eredeti művész rajzok után csinálták meg. A fotográfiai elragadóan szépek, a játéknak pedig vannak olyan részletei, amelyekben, mintha a regénynek egy s jelenetei elevenedtek volna meg, különösen az öreg Lapussát játszó színész jelenetei. Megdöbbentően hű Jókai figura.

A közönség a két napon a legnagyobb premierek izgalmaival töltött meg szűfőlégi az Uránia nézőterét. A mai előadásra is nagyszámú előfizetés történt és így ma is szűfőlt ház fogja végignézni a Jókai-filmet.

* A szerda esti Vörös Főhold hangverseny, a tartalmas műsor miatt, pont 8 órakor kezdődik. Burrián Károly, ki már tegnap este megérkezett Aradra, a közönségnek engedve a műsoron levő műdal helyett szintén operáriát ad elő, még pedig Csajkovszki Oneginjából Lengzki áriáját. Most már kétségtelen, hogy a Vörös Főhold előlaira tekintélyes összeg fog jutni, amennyiben néhány földszinti és erkélyjegy kivételével a terem ki van árusítva. Az erkélyi sikert pedig geremtálik Burriánon kívül Weil Magda és Vas Sándor művészek, valamint a Zellner Sándor karnagytól vezetett zenekar.

* A színház hírei. Rajnai Gábor, a budapesti Nemzeti színház kiváló művésze, esütörtökön kezd meg vendégszereplését, a Faun vigjátékban. Rajnai ez alkalommal először játszik az aradi közönség előtt, de művészetének híre régen ismert már szülővárosában és az aradi közönség bizonyára megtölti a színházat, hogy a város szülőltiének kiváló művészetében gyönyörködhesse. A vendégművész a Faun címszerepén kívül pénteken a Palikában, szombat és vasárnap Gogoly kitűnő vigjátékában a revizor-ban lép még fel. A revizor, a budapesti Nemzeti színháznak legújabb újdonsága és a társulat is nagy szerzetettel készült a kitűnő vigjáték bemutatására, melyben csaknem az egész személyzet foglalkoztatva van. Ma, szerdán Farkas Imre poétikus diák operettje Az izéli diákok kerül színre, előrangú szereposztásban.

* Carmi Mária-esték az Apollóban. Az Apolló-színház legemlékezetesebb estéi közé tartoznak Carmi Mária, Reinhardt nagy tragikájának vendégszereplései. Az asszonyi lélek érzéseinek, szenvedéseinek megértőbb interpretálója nincsen Carmi Mária asszonynál, akinek vendéglátéka ünneppontot jelentenek a moziba járó közönségnek. Carmi Mária alakításainak koronáját nyújtja „Spinola utolsó szerelmé”-ben. Ez a nyolc felvonásos dráma végigmegy az élet legsúlyosabb és legérdekesebb problémáin s megdöbbentő szenzációkat szűr le belőlük. A férfijog problémája körül egészen új perspektíva nyílik meg e mélyesges drámában, amelyben egy gazdag, ledér nőcsábító pusztul bele utolsó diadalába. Borongós hangulat vonul végig a darabon, amelye Carmi Mária játéka óriási művészi eseménynyé emel. A dráma rendezése gyönyörű művészi munka. A dráma premierjét szerdán tartja meg az Apolló.

* A 9 uju ember — az Apollóban. Feszült érdeklődés előzi meg az Apolló-színház pénteki nagy eseményét: A 9 uju ember bemutatóját. Ez a szenzációs bűnügyi dráma minden tekintetben fölülmulja az összes eddig bemutatott hasonló szánerti képeket. Páholyjegyek előre válthatók az Apolló pénztáránál.

A földgázjavaslat a munkapártban. Budapestről jelentik: A munkapárt ma este értekezletet tartott Khuen-Héderváry Károly gróf elnökletével. Az értekezleten Beöthy László előadó ismertette a pénzügyminister javaslatát a földgásról. Teleszky János pénzügyminister kijelentette, hogy a kiskapusi boltzat kihasználásával létesítendő trágyagyár kérdéséről a tárgyalások folyamatban vannak. Ezután ismertette a Deutsche Bank-kal kötött szerződést, mely a szabad versenyt megengedi s kötelezi a bankot, hogy ipari célokra a gást olcsóbban árusítsa. Amennyiben az iparvállalat a Deutsche Bank-kal nem tudna megállapodni, a kormány rendezné az ügyet, meghatározná az árakat s ilyképen nyomást gyakorolhat a bankra. Ezután Pekár Gyula ismertette a hadbavonult tanítók, nevelők árvaínak ellátásáról szóló törvényjavaslatot. Mindkét javaslatot elfogadták.

A török kamara a magyar képviselőháznak. Konstantinápolyból jelentik: A kamara mai ülésén felolvasták a magyar képviselőház táviratát, amely közli az izlam vallás Magyarországon való egyenjogúsításáról szóló törvényjavaslat elfogadását. Az egyik képviselő javaslatára a kamara elhatározta, hogy a magyar képviselőháznak közönséget felezi ki és annak az óhajának ad kifejezést, hogy a többi szövetséges hasonló határozatot hozzon.

Arad központi választmánya a hadbavonult választókért.

(Angel István dr. főjegyző nyilatkozata. — Az új törvény hiányai.)

Arad központi választmánya.

Arad, január 18.

A belügyminiszter és a kultuszminiszter együttes leiratban utasították Arad város közgazgatási bizottságát, hogy az országgyűlési választói jog elnyeréséhez szükséges írás- és olvasás-vizsgákat február hónapban tartassák meg. A bizottság a szükséges intézkedéseket megtette és Varjassy Lajos polgármester február 3-án kibocsátja a felhívást a jelentkezésre.

A most munkába veendő választói névjegyzék korszakos jelentőségű lesz, mert a békekötés után hat hónapra, a képviselőválasztások Arad két kerületében már az új törvény és ennek rendelkezései alapján elkészítendő névjegyzék alapján történik meg.

A lajstromok összeállításának bázisa az a tavaly már elkészült ódula-rendszeren alapuló névjegyzék, amelyben már helyet kaptak azok, akiknek a választói jogot kiterjesztő törvény szavazatát adott. A kartoték rendszerű lajstrom azonban nem maradhat változatlan. Sok új választó van egy év óta Aradon, sokan megszűntek azok lenni és minthogy háboru után a esztaterokról, a hadseregtől hazatérők joggal követelik, hogy alkotmányos jogukat épségben tartsa meg a hatóság, az itthon lévők, akikért vértüket ontották, a központi választmánynak kettőzött figyelmet kell arra fordítania, hogy mindenki helyet kapjon a névjegyzékben, akinek ehhez a törvényes jogalma megvan.

Még mielőtt a központi választmány megkezdene érdemleges munkáját, igen fontos kérdéseket kell tisztáznia, olyan kérdéseket, a melyeket a törvény nem látott előre, mert nem gondolt a háborúra, nem gondolt évekig tartó világháborúra.

A központi választmány kötelessége ugyanis az, hogy felhívja a hatóságokat, a nyilvános jellegű intézményeket, hivatalfőnököket és a munkaadókat, akik tíz férfi alkalmazottat foglalkoztatnak, jelentsék be 100 korona bírság terhe mellett a központi választmánynak választói korban lévő alkalmazottait (a nyolc középső osztályt végzettek 24 éves korukban, a többiek 30 éves korukban választó jogosultak.)

Ezek a bejelentések alkotják alapját a lajstromok készítésének és ezekből kerülni ki az új választók egy nagy kontingense. Már most az a kérdés, mi történjék a hadbavonultakkal és a hadimunkára behívottakkal?

Az egész országot érdekő kérdés az, mert a választók millióiról van szó. A törvény nem intézkedik felőlük. Csak annyit mond, aki ideiglenesen teljesít fegyveres szolgálatot, az választói jogosultsággal bír, tehát a lajstromokba felvehető. Azonban ez csak a békesidőkre vonatkozik. Ha tehát fegyvergyakorlat idején történik az összeírás, akkor a bevonultak felveendőek a lajstromba.

A központi választmány elődója, Angel István dr. főjegyző, akit megkérdeztünk erről a rendkívül életbevágó és nagyjelentőségű kérdéssel, kifejtette, hogy a maga részéről is súlyt helyez arra, hogy a választói névjegyzékek a leghatározottabb törvényességgel készüljenek. Rendkívül nagy súlyt helyez arra, hogy

a háboruba vonultak jogai egy hajszálnyira se szenvedjenek és a következőket jelentette ki az Aradi Közlöny munkatársa előtt:

— A legközelebbi napokban meg kell kezdeni a névlajstromok összeállítására tartozó munkálatokat. Kibocsátja majd a központi választmány a felhívásokat a munkaadókhöz, a hatóságokhoz és mindazokhoz, akik választó jogosult alkalmazottaiknak bejelentésére kötelesek. Mi történjék azokkal, akik a mozgósításkor fegyver alá vonultak és akiket hadimunkára vittek el. A törvény 55 éves korig hadimunkára kötelezi a frontszolgálatra alkalmatlanokat is és megtörténhetik, hogy a választók túlnyomó többsége nincs is itthon és nem jelentik őket be, vagy pedig a kiküldendő összeíró bizottságok előtt nem tud jelentkezni. Véleményem szerint ebben a nagy horderejű kérdésben a belügyminiszternek még a munkálatok megkezdése előtt nyilatkoznia kell. A központi választmánynak kérdést kell intéznie a miniszterhez és fel kell hívnia a figyelmét arra, hogy a törvény a háboru által teremtett viszonyokról nem gondoskodik. A miniszternek országos szempontból kell elbírálnia a helyzetet és módot kell találnia arra, hogy a központi választmányok hozzájussanak a hadbavonult és hadimunkára kirendelt választói jogosultak névsorához. Az állam is munkaadó most, az általa alkotott és tartott hadseregben szolgálnak és dolgoznak azok, akik a béke után hat hónapra az országgyűlés képviselő hazát megválasztják. Tehát most neki kell gondoskodnia arról, hogy ezek a választók, a saját hibájukon kívül, ne maradjanak ki a lajstromokból. A hadbavonultak és a hadimunkára kirendelt nyilvántartását a katonai ügyosztály, továbbá különböző katonai parancsnokságok végzik. Ezek szolgáltatathatják a központi választmánynak a szükséges adatokat, de csak kormány intézkedésre. Legelső dolgunk tehát az lesz, hogy a minisztertől egy ilyen messze menő utasítást kérjünk.

Ennek a kérdésnek tisztázása tehát, mint a főjegyző nyilatkozatából látszik, nemcsak a munkás osztályt, de minden választó réteget érdekel, mert a tartalékos tisztek nagy tömege, az önálló és szabad foglalkozást űzők óriási kontingense szintén érintve van és bizony ha idejekorán kormány intézkedés nem pótolja a törvény hiányát, akkor a választói lajstromokat elkészíteni nem lehet.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazulról érkező hírlap. Az „ARADI KOZLONY”-t a táborba minden aradi katona olvassa.

Szerbiában a közös bank bocsát ki bankjegyeket.

(A főtanács ülése. — Az Osztrák-magyar bank osztaléka.)

Arad központi választmánya.

Budapest, január 18.

Az Osztrák-magyar bank főtanácsa ezen a héten, valószínűleg január 20-án Budapesten ülést tart. Ez ülésen lesz szó az 1915-ik esztendő fizetési eredményeiről. A bécsi lapoknak sugalmazott közlései azt mondják, hogy még nem bizonyos az, vajon a bank tart-e közvéltést és közlést-e a mérlegét. Ezekkel az áll- szenteskedő közlésekkel szemben a leghatározottabban állíthatom, hogy a banknak az idén sem lesz közgyűlése és az idén sem teszi köz- zé a bank mérlegét. E helyett a bank főtanácsa, épen úgy mint tavaly, az idén is megá- lapítja azt, hogy osztalék helyett mennyit fizet a bank a részvényeseknek.

Az kétségtelen, hogy a bank nyeresége 1915-ben nagyobb volt, mint 1914-ben, de azért aligha fizet a bank az idén nagyobb osztalékot, mint tavaly. A bank osztaléka 1913-ra 129,10 K = 9,22% volt, míg 1914-re a bank csak 108 K = 7,71%-ot fizetett. Valószínű, hogy az 1915-ik évi osztalék sem lesz nagyobb és a többi a bank a hadiadó céljaira tartalékba teszi. Tudvalevő dolog, hogy a német birodalmi bank a háborus nyereségének 75%-át volt kénytelen az államkincstárnak átengedni. Valószínű, hogy az Osztrák-magyar bankot is arra kényszerítik, hogy a háborus nyereségének megfelelő részét az államkincstárnak engedje át és ezt már az 1915-ik évi osztalék megállapításánál is tekintetbe kell venni.

A bank főtanácsa remélhetően a valuta- kérdéssel is foglalkozik a legközelebbi ülésen. Eddig ugyanis azt tapasztalták a banknál, hogy az export-valuta beszolgáltatása a két kormányonak erre vonatkozó rendelete ellenére igen gyenge volt és jóval mögötte maradt annak, a mit reméltek. Ezek után kétségtelen, hogy erősebb valuta-akcióra van szükség, a miben a banknak kiváló része lesz.

További kérdés, a mi esetleg szintén szóba kerülhet, az hogy a banknek része legyen Szerbia valuta-viszonyainak rendezésében. Tudvalevő dolog az, hogy a szerb nemzeti bank érekészletét a kivonuló szerbek magukkal el- pelték és állítólag Franciaországban helyezték el. Ennek következtében a szerb valuta értéktelen lett annyira, hogy még a szerb lakosság sem akarja a szerb bankjegyeket elfogadni. Ezért Szerbiában is olyan intézkedésre lesz szükség, mint a minőt Németország Belgiában életbe léptetett, mégis az a különbséggel, hogy Szerbiának abban a részében, melyet mi foglaltunk el, a korona- értéket kell behozni. Ennek a bonvólótt és nehéz kérdésnek a megoldása az Osztrák-magyar bankra vár, mely a bolgár nemzeti bankkal egyetértően jár majd el. Állítólag a szerb bankjegykérdést úgy akarják rendezni, hogy egy szerb dinárért 50 fillért adnak. Ez azonban még épséggel nincs megállapítva. Az bizonyos, hogy a szerb nemzeti bank szabadságát megsemmisítik és ha az Osztrák-magyar bank Belgradban fiókot nyit, erre ruházzák a bankjegykibocsátási jogot. Miután az Osztrák-magyar bank Lublinban is nyit fiókot, az értékünk az északi és déli meghódított területeken is érvényes lesz. A lublini fiók számára a bank már helyiséget is bérelt és lev előbb ott telepedik le az Osztrák-magyar bank.

Aradon elfüstölt milliók.

(Harmadfél millió korona ára dohányt fogyasztottak 1915-ben. — Elásott szűzdohány. — Sokat szívnak az internáltak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18

As illetékes aradi állami hivatalban most készítették el ezt a kimutatást, amely azt tartalmazza, hogy az 1915. évben hány millió korona áru dohányt és egyéb trafik cikkeket fogyasztottak el Aradon. A kimutatás megállapította, hogy az 1915. évben több dohányféle fogyott, mint az előző esztendő folyamán. A csapornalat mintegy négyezer koronára tehető.

Hónapok szerint a következőleg oszlik meg a fogyasztás:

januárban	176.452
februárban	186.351
márciusban	202.881
áprilisban	190.898
májusban	229.911
júniusban	214.838
júliusban	242.548
augusztusban	273.585
szeptemberben	261.278
októberben	175.516
novemberben	203.108
decemberben	252.109

Összesen: 2.609.465 korona.

Értesülésünk szerint a múlt esztendői dohány fogyasztását igen kedvezően befolyásolta az a körülmény, hogy Aradra szerb és egyéb internáltakat, meg hadifoglyokat hoztak. A statisztika azt is kimutatta, hogy az aradi összes trafikok között a vár területén lévő két dohányáruda érte el a legnagyobb forgalmat.

Maximálták az osztalékokat.

(Értékpapírok árfolyama a mérlegben. — Miniszteri rendelet a pénzintézetek közgyűléséről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 18

Hirt adtunk arról, hogy a pénzügyminiszter intézkedni fog a részvénytársaságok és szövetkezetek mérlegkészítéséről és nyereségfelosztásáról, nehogy a kivetendő hadiadó alól kibuvót találjanak. Ez az intézkedés most megtörtént és a rendelet egyúttal arról is gondoskodik, hogy a közgyűlést az üzletév végétől számítható hat hónapon belül bármely napra lehet halasztani, kivételes esetekben ezt a határidőt is meg lehet hosszabbítani.

A rendelet fontos része az, amely az értékpapírok mérlegárfolyamával rendelkezik és kimondja, hogy a mérlegben ezek a papírok legfeljebb az az árfolyammal vehetők fel, a mellyel a budapesti tőzsdén 1914. június hó 25. napján, e napi jegyzés hiányában pedig azt a napot megelőzőleg legutoljára jegyesték. Az üzleti év folyamán szerzett ilyen értékpapírokat a beszerzési árban lehet felvenni, még ha ez az ár az említett tőzsdéi árfolyamot meghaladja is, feltéve, hogy az üzleti év végén megtevő mennyiségük meghaladja azt a mennyiséget, amely ugyan olyan értékpapírokból az 1914. évi június hó 25. napja után árólt első üzleti év végén a részvénytársaságok, vagy a szövetkezetek tulajdonában volt. A háború kezdete óta kibocsátott magyar állami kölcsönkötvények a kibocsátási árban vehetők fel. A különböző kibocsátású 6 százalékos ma-

De egy alkalommal egy kis kalamitás is történt velük. A két trafikos ugyanis Bosznia-Hercegovinából hozott különböző trafik cikkeket az internáltak számára. Az aradi kir. pénzügyőrség azonban elkobozta a jelentékeny mennyiségű árut. A szabályok értelmében ugyanis Bosznia-Hercegovinából csak akkor szabad beengedni dohány cikkeket, ha trafikos közreműködése nélkül történik a szállítás; szóval ha a feladó is, a címzett is magánember.

Itt említhetjük meg, hogy az aradi kir. pénzügyőrség nem régen jelentékeny mennyiségű szűzdohány készletet kobozott el nyolc aradi földbirtokostól. A határban lakó kisbirtokosok kerljében, pincóiban, padlásain több métermássa dohány volt elrejtve. A hatóság emberei talán soha se bukkantak volna rá a dugott áruira, ha a gabonarekvizálás miatt nem kellett volna szigorú kutatást végezniük. Rekvizálás közben véletlenül találtak rá a szűzdohányra. Hogy mi tervük volt a dohánynyal a gazdáknak, arra ezt felelték:

— A fisinknak akartuk elküldeni a frontra. Egy másik helyen viszont ezt mondták: — Félünk, hogy begyön a szerb, hát elástuk.

Az ilyen gyerkes védekezést persze nem veszik figyelembe a főfinanszián és a rendszeres jövedék kötszeresét fizettetik meg a ravasz ember kkel.

gyar kirávi állami járadékkölesönkötvények a névérték 97 százalékával értékelhetők. A kormány egyúttal külön rendeletben intézkedett az állami értékpapírok biztosítékul való elfogadására, arra az időre, amíg a rendszeres börzei forgalom szünetel.

Az első rendelet szerint részvénytársaság, vagy szövetkezet az üzleti év nyereségéből osztalék címen, vagy bármely más címen — a tőkesszafizetést is ideértve — részvényenkint, illetőleg üzletrészenkint csak oly összeget fizethet ki, amely összeg nem haladja meg az előző három üzleti év nyereségéből részvényenkint, illetőleg üzletrészenkint kifizetett legmagasabb osztalékokat. Ha azonban az előző három üzleti év bármelyikében osztalék címen kifizetett legmagasabb összeg nem érné el a betizetett alapítke 50 százalékát, vagy ha a részvénytársaság vagy a szövetkezet az utolsó három üzleti év egyikére sem fizetett osztalékokat, az első bekezdésben említett címen az üzleti év nyereségéből összesen a betizetett alapítke 50%-ának megfelelő összeg fizethető ki. Az igazgatóság tagjai és az ügyvezető igazgatók, esetleg mások részére nyereségrészesedés címen kifizethető összeg nem haladhatja meg az előző három üzleti év nyereségéből kifizetett legmagasabb évi nyereségrészesedést. A nyereségrészesedés címen kifizethető összeg azonban oly arányban meghaladhatja az előző három üzleti év nyereségéből kifizetett legmagasabb évi nyereségrészesedést, amely arányban az előző bekezdés értelmében osztalék címen kifizethető összeg az előző három üzleti év nyereségéből osztalék címen kifizetett legmagasabb összeget meghaladja.

Török offenzíva a Tigris mentén.

Csapatösszevonások Bagdadban. — Nincs vezetője az arabiai angol csapatoknak.)

— Török tudósítás.

Bern, január 18.

A Tribuna jelenti Konstantinápolyból: A mezopotámiai győzelemnek az lesz a legnevezetesebb következménye, hogy a Szentföld sejkjei, akik eddig közömbösen viselkedtek, azonnal segítségükre sietnek a törököknek, mielőtt Bagdadot nem tenyegeti angol támadás. Nehéz ágyúütegek szakadatlanul érkeznek Bagdadba. Konstantinápolyban úgy tudják, hogy a bagdadi háborús zónában nagyobb katonai operációk vannak folvamatban.

London. A Daily Mail jelenti Kalkuttából: Indiában a mezopotámiai harcok nyolcszáz súlyos sebesültjét hozták. A helyzet komolyságát jellemzi, hogy újabb gyalog és lovas ezredeket hajóztak be és szállítottak el. Az hírlik, hogy a törökök Bagdadban erősítéseket vontak össze és Perzsiában tevővonnak az oroszok ellen.

London. A Reuter-ügynökség jelenti: Az alsóházban Chamberlain jelentést tett a kut-el-amarai harcokról, a törökök támadásairól. Ezután a védkötelezettségi javaslatot tárgyalták és megszavazták.

Köln, január 18. A Kölnische Zeitungnak jelentik a holland határról: A Times hosszabb cikkben panaszkodik, hogy Egyiptomban és Mezopotámiában hiányzik a hadsereg egységes vezetése. Azt mondja, hogy ami a Sabara és a Hindukus között történik, azt egy kéznek kell irányítani. A cikk aztán rátér arra, hogy még mindig nem kaptak világos képet a mezopotámiai eseményekről. Townshend tábornok jelentékeny hadsereggel már öt hét óta táboroz Kut-el-Amaránál, a mely a Perzsa-öböltől a Tigris folyón fölfelé 556 kilométernyire, Bagdadtól lefelé pedig 160 kilométernyire fekszik. Townshend hiába várja a fölmentő csapatokat, viszont azonban meg tudta tartani állásait, mint 1895-ben, amidőn a körülzárt Tschitralt is tartani tudta. El kell ismerni, hogy Ktesifonnál megvert oszlopait figyelmesen vissza tudta vonni Kut-el-Amarába, ahol tízezer emberével várja fölmentését.

A törököknek az a céljuk, hogy Townshendet Kutnál legyőzzék és evégből szükségesnek tartották, hogy egy erős hadoszlopot küldjenek ki a közeledő fölmentő sereg ellen. Ez a hadoszlop a Tigris jobbpartján Kutól hatvenegy kilométernyire, Sech Said falunál találkozott a fölmentő sereggel, amelyet Aylmer tábornok vezetett. Ennek a fölmentő hadseregnek egyik hadoszlopa Youngusband tábornok vezérletével a folyam balpartján nyomult előre, míg egy másik oszlopa Kemball tábornok vezetésével a sereg jobb szárnyát alkotta. Az ütközet január hetedikén volt. Az angol jelentések ugyan azt mondják, hogy a török divíziókat visszafizték, azonban Aylmer fölmentő serege még sem ment előbbre, hanem még most is Sech Saidnál áll. Ez az angol győzelmet mindenestre gyanussá teszi és arra vall, hogy a törökök megakadályozták a fölmentő seregnek Kut-el-Amara felé való előrenyomulását és ezzel elérték céljukat. A Times aggodalmát fejezi ki a mezopotámiai helyzeten, mert a törökök folyton erősítik csapatukat, mellyel már szám-

bérelig tulsulyban vannak a szengolok fölött. Azt is hallatja, hogy a mezopotámiai hadsereg vezérletében folyton változások történnek. Előbb Sir John Nixon főparancsnokot távolították el befegyverése miatt, akit azután végül Sir Percy Lakeval, India vezérkari főnökével pótolnak. Keserűen kikel az ellen a terv ellen, hogy a Szász és Egyiptom védelmét ellátó hadsereg vezérletét is ketté akarják osztani, mert az ilyen kettős parancsnokság tapasztalás szerint sohasem vezethet jóra. A Times cikkét ezekkel a szavakkal fejezi be: „Egy célt és egy embert követelünk!”

Burrián Aradon.

Az Aradi Közlöny tudósításából.

Arad, január 18.

„Burrián? Nem jön az le, uram! Híres az arról, hogy az utolsó pillanatban lemond és nem jön el”. Ezt hallottam lépten-nyomon mind a mai estig, amikor a pesti gyors meghozta őt, a nagy Wagner-énekest, amilyen még Aradon nem volt.

Nagy karimája kalapját mélyen a szemébe vágva szállott ki a kocsiból. Azt hittem Wotan-Wanderer áll előttem. Pedig, amint megszólalt és a kalap lekerült fejről, az életkedvvel telt naiv mosolyban ráismertem Siegfriedre, a hősré, aki jön, lát és győz a világot jelentő deszkakon ép úgy, mint a gyengéd női sziveken. Szóval itt van és a lemaradását várók — lemaradtak. Impreszáriója, ki Aradra lekalauzolta, Vajda Ede volt operai titkár biztosít bennünket a kezében levő telegrammot lobogtatva, hogy Dienzl Oszkár, a mester kísérője, bár be kellett vonulnia, a hangversenyre szintén itt lesz.

Mit kérdezzünk a mestertől? Mi a véleménye a pesti operáról?

— „Nagyon jól — mondja. Csak már egyszer a viszonyok stabilabbak lennének Budapesten! Érdekes, hogy miként sok minden egészen megfordítva van Magyarországon, mint a külföldön, így van az operával is. Uram, én ismerem Európának s a félvilágnak minden valamire való operáját s így elmondhatom, hogy a budapesti ópera egyike a legjobb ensembleoknak. De az a pechje, hogy nem talál megfelelő jó direktort. Külföldön van egy csomó jeles direktor színházzal és anélkül. Nálunk megvolt a jó opera s mindig direktorválaggal küzdött. Lehet, hogy ezután másképpen lesz.

— Hogy mit énekeltek legközelebb? Szombatán az operában a Carmenben Josét, a jövő héten kétszer egymás után a Walkürben Siegmundot, aziből szerda este is hallani fogják a Tavaszdalt. Azután jön egy újvidéki koncertem. Azután mi jön, tán Vajda ur jobban tudja. De most mondjon el egyet-mást ön is Aradról, az itteni életről! Sokat hallottam a vértanúk városáról, többek között azt is, hogy itt kevés ember lett a holdogtalan szerelem vértanúja. Igaz ez? Tényleg olyan szépek a nők, mint Pesten rondták?”

Biztosítottuk a mestert kíváncsiságának indokolt voltáról, valamint arról is, hogy az érdeklődés kölcsönös, amit a teljesen kiárusított koncertterem is bizonyít.

Ugy — mondá sikere biztos tudatában ismét azzal a kedvesen naiv Siegfried-mosollyal? — Nagyon örvendek. Remélem meg lesznek véleményelégelve. Isten Önrel a holnap esti viszontlátásra!

Megkezdte a fegyverletételt a montenegrói hadsereg.

(Tíz nap alatt befejezik a lefegyverzést. — A béketárgyalások megkezdése. — A négyesszövetség bomlása.)

Távirati tudósítás.

Budapest—Berlin—Róma január 18.

Németország mértékadó köreiben úgy tudják, hogy január 13-ának reggelén megkezdődött a montenegróiak fegyver letétele. Az első zászlóaljak már letették a fegyvert. A hadsereg lefegyverzése nyolc-tíz napot vesz igénybe. A király és a kormány fél, hogy a hegyek eldugott falvaiban élő lakosság ellenállást fejt ki és szabad csapatokat alakít. Azonban ezeket rövidesen le fogják fegyverezni. A monarchia már kinevezte megbízottjait a béke tárgyalásokra; nemzokára Vilmos császár is kinevezi Németország képviselőit, mert a béketárgyalásokon Németország is részt vesz. A tárgyalások Cetinjében, vagy Cattaróban lesznek.

A monarchia megbízottai között, mint ezt Bécsben tudják, a tárgyalások vezetésére a monarchia volt cetinjei követét, Otto Ede dr. meghatalmazott minisztert küldték ki. Otto dr. 1915 november óta volt a montenegrói udvarnál a monarchia követe és egészen augusztus 5-ig maradt helyen. Regében Teheránban szolgált, majd a külügyminisztériumba rendelték be és most ismét Montenegroba szőlte hivatása, Otto Ede megtelepítő utasításokkal már elhagyta Bécsset.

A fegyverletétel és a békekötés híre érdekes hatást kelt a négyesszövetségben. Arról, hogy milyen a hatás az entente fővárosaiban, még kevés hír érkezett. Egyelőre egy zenti jelentésből annyit lehet tudni, hogy a négyesszövetségnek Montenegrónál akreditált követel elhagyták Szutarit és jelenleg San Giovanni di Meduában tartózkodnak. További lépésekről azonban még nem jelentenek az entente távirati irodái.

Annvi azonban máris bizonyos, hogy Olaszországra egészen más hatása van Montenegró külön békekötésének, mint a többi ellenséges államokra. Luganói jelentés szerint az olasz közvélemény helyesli, hogy Montenegró belátva küzdelmének hiábavalóságát, letette a fegyvert és kérte a béketárgyalások megkezdését. Helyesli továbbá azt is, hogy a kormány nem kísérelte meg, hogy olasz csapatokat küldjön a Balkánra és ezzel igyekezzék meggátolni a végzetet. Olaszországban az a meggyőződés, hogy az olaszok nem harcolhatnak idegen érdekekért és ha ezt erőszakolnák, belső forradalom tört volna ki. Karhoztatják, hogy a Salandra kormány aláírta a külön békekötést kizáró londoni egyezményt. A közvélemény úgy tudja, hogy a montenegrói különbéke Erena királyné közbelépésének eredménye. A római asszonyok deputáció küldését tervezik, hogy a montenegrói

anyák nevében megköszönjék a királynőnek fiaik életének megmentését.

Természetes, hogy ilyen hangulat mellett Itália és az entente többi államai közt nem a legszorosabb a szövetség. Római jelentések alapján megállapítható, hogy ott a legnagyobb fejletlenség uralkodik. A kormány a király einöktésével gyakran tanácskozik, de eredményre nem tud jutni. Ezekben a tanácskozásokon dől el, vajjon Itália szakítson-e az entente-tal, vagy sem. Valószínűleg miniszterválság lesz, mert a kabinetben a változások elkerülhetetlenek. A montenegrói eseményeket ugyanis az olasz radikálisok és a szociálisták alaposan kihasználják a Salandra kormány ellen, amelyet támadnak abban a reményben, hogy a kormányt radikálisabb elemekkel bővítik ki, vagy teljesen újjászervezik.

A monarchia sajtóhadiszállásáról érkezett jelentések most világot vetnek arra a reménytelen helyzetre, amelyben Nikita országa a kapituláció előtt volt. Montenegróban ugyanis közvetlenül a fegyverletételt előtt a harctéri helyzet, ami megmagyarázza a montenegróiak kapitulációjának elkerülhetetlenségét, a következő volt:

— Hadoszlopaink előnyomulásuk alkalmával azt a teherszállító autómobilok közlekedésére is alkalmas utat használták, amely Cetinjén és Rjékán át Podgoricába, illetőleg Nikicsbe visz. Podgorica az ország legnagyobb városa és Montenegró egyetlen termékeny vidékének ura, amely Danilovgrádtól a Szkutaritóig terjed. Az előnyomulásnak ez az iránya tehát a legfontosabb volt Kövess hadseregének centruma számára. A centrum csapatai vasárnap elérték a Rjékától nyugatra levő magaslatokat, vagyis eljutottak a Lovcsen-Podgorica közt lévő utnak csaknem felerészéig.

Izen jelentékeny volt a Kövess-hadsereg jobbszárnyának előhaladása is. Spizza visszahódítása után ez a hadseregrész folytatta előnyomulását és vasárnap már azokon a magaslatokon harcolt, amelyek Virpazártól nyugatra emelkednek. Virpazár eleste első sorban Antivarinak, Montenegró egyetlen kikötőjének birtokába juttatott volna minket, mert hiszen Dulcigno, amelynek nincs használható mögöttes területe, nem tesz számot. Másodszorban kezünkbe jutott volna Montenegró egyetlen vaséti vonala, amely Antivarit Virpazárral köti össze. Egy másik jelentősége ennek a sikernek az lett volna, hogy a montenegróiaknak a riekai völgybe való visszavonulását a Skuteritó egyik oldalán erősen fenyegetjük volna. A virpazári magaslatok elfoglalása igen derék fegyverténye volt csapatainknak, mert át kellett haladniuk a Romija hegyláncon.

Kövess hadseregének balszárnya, amely a perasztó-orahováci uton haladt előre, a fegyverletételt megelőző órákban a 765-ös magaslati pontért küzdött, Ublitól északra, Grabtól délkeletre és Grabovótól északra, tehát közvetlenül a cetinje-nike-osi-ut mellett. Csapataink a keleti fronton, a Beranetól délre eső területen is sikereket értek el.

AZ ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — 141

Az orosz offenzíva veszteségei.

(Sebesültekkel zsutoit az orosz front
Hinterlandja.)

Távíratí tudósítások.

Bern, január 18.

A „Daily Telegraph“ pétervári tudósítója jelenti: Foglyul esett német katonák beszéltek, hogy a franciaországi leghevesebb harcok is enyhék a Csernovic körül dúló titáni küzdelmek mellett. Az oroszok átkeltek a Strypán és a Csernovictól tíz kilométerre levő Mariankinál lövészárkok ásásához kezdtek. Munkájuk közben tömött sorokban megjelentek az osztrák-magyar és a német katonák a falu fölött levő magaslaton és az orosz srappnellzápor dacára lejöttek a völgybe és halálmegvető bátorsággal szálltak szembe az oroszok gyilkos tüzelésével. Az ellenség négyszer tett támadási kísérletet s mind a négyszer szuronyharcra került a sor. Az ötödik támadás ezután az elvesztett hadállások legnagyobb részét visszaszerezte az osztrák-magyar csapatoknak.

Elpusztult az orosz sebesültek.

Csernovic, január 13. Elfogott orosz tiszték vallomása szerint a novoszjelicai orosz front mögött az összes helyiségek tele vannak sebesültekkel. A polgári lakosság összezúfolva lakik egyes szobákban, mivel minden házat elfoglaltak kórházi célokra. Az egészségügyi szolgálat egyáltalában nem kielégítő. Nagy hiány van katonaeorvosokban. A zsidó orvosok, mint közkatonák a fronton vannak, mert nem bocsátják őket egészségügyi szolgálatra. A sebesültek 60 százaléka ennél fogva orvosi segítség hiányában elpusztul. Nagy hiány van kötőszerekben és orvosságban is. Az elfogott tiszték egyike azt mondta, hogy az orosz hadsereg a hiányos egészségügyi szolgálat miatt nagyobb veszteségeket szenvedett, mint a besszarábiai fronton lefolyt legvéresebb rohamokban.

Orosz lapvélemények az offenzíváról.

Stockholm, január 18. Az orosz lapok haditudósítói igen pesszimistikus jelentéseket küldenek a hadiszállásról. A Ruzskija Viedomosti tudósítója a többi között ezt írja:

— Még ha sikert érünk is el Csernovicnál, az teljesen értéktelen. Ennek a területnek jelentősége az operációkra igen csekély. Remélnünk kell és várunk.

A Riecs tudósítója ezt írja:

— Pripiet-Cartorysktól délre heves összecsapások voltak, ugyisintén a Strypa közepi részén. Cartoryskban nagy veszteségekkel járt utcai harcok folytak. A Strypa keleti partján 50 verszinyi területet megszálltunk. Az ellenség Csernovictól délkeletre, Bojánánál megtámadott bennünket. Operációink mind a mellett szabályszerűen folytatók le.

Románia érdeklődése.

Bukarest, január 18. A „Nationalul“ jelenti: A román kormány nemcsak az osztrák-magyar, német és orosz hivatalos jelentések által informáltatja magát a bukovinai fronton

történő eseményekről, hanem állandóan jelentéseket magának a román határőrségek által is. A román közvéleményt a legközelebről érinti a most Bucovinában folyó közdelem és az itt és a besszarábiai határon lefolyó harcok események alkotják a politikai körök gondoskodásának tárgyát. Mindenki át van hatva az itt lefolyó események fontosságától és meg vannak győződve arról, hogy most itt döntő események játszódnak le.

H I R E K. LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Budapest. A Pester Lloyd jelenti a német sajtóhadiszállásról: Montenegró kapitulációjának híre tegnap délután érkezett a német lövészárkokba. A hír mindenütt a legnagyobb lelkesedést keltette. Német katonák a kapituláció hírére az első sorokból konzervdobozokban átdobták a francia árkokba.

Budapest. A Pester Lloyd jelenti Amsterdamból: Ideérkezett hírek szerint Nijta értesítette az entente-hatalmakat, hogy a háborút nem tudja tovább folytatni anélkül, hogy egész népét ki ne tegye a pusztulásnak. Montenegró tehát kényszerítve volt a monarchiától tiszteletes békét kérni.

Genf. A párisi hatóságok a reggeli lapoknak a Montenegróra vonatkozó táviratok közlését megtiltotta. A hír ennek ellenére mindenütt ismertetessé vált és nagy lehangoltságot keltett.

Lugano. Milanóban Montenegró fegyverletétele alkalmával nagyarányú tüntetések voltak a háború ellen. A Corriere és a Giornale szerkesztősegit rendőrség vette körül, hogy megvédelmezze azokat a tüntetőktől.

Zürich. A montenegrói kormány és az udvar a béketárgyalások befejezése után vissza akar térni Cetinjebe, amivel megpecsételnék az entente-től való kiszakadásukat.

Budapest. A Pester Lloyd jelenti a sajtóhadiszállásról: A nagy, huszonnégy napos orosz offenzíva a következőképen oszlott meg: A harc a besszarábiai fronton december 24-től két napos szünettel január 4-ig, a Strypa fronton december huszonkilencedikétől egy napi szünettel január 4-ig tartott. Hetedikén mindkét fronton volt küzdelem. Nyolcadikán a Strypa fronton súlyos harcok voltak, azután nyugalom következett, míg a besszarábiai fronton január 10-től 15-ig tombolt a harc. A Strypa fronton volt nyolc csatanap, a besszarábiai fronton tizenhét.

— **Berlin magyar zászlódszben.** Berlinből jelentik: A montenegrói siker öröme a magán és középületeket díszesen fellobogózták. Mindenfelé magyar és osztrák lobogókat lehet látni.

— **Kinevezés.** A királyi Eisele János 33 gyalogezredbeli és Groeger Lajos a 33 gyalogezredből a 73 gyalogezredbe beosztott tartalékos altiszteket tartalékos hadnagy számvivökké nevezte ki.

— **A belgrádi konakból elloptott értékes festmény.** Ma délelőtt távirat érkezett az aradi rendőrség bűnügyi osztályához a budapesti államrendőrségtől. A távirat közli, hogy pár nap előtt a belgrádi konakban nagyobb szabású lopásnak jöttek nyomára. A konak egyik terméből egy kép tűnt el, még pedig úgy, hogy ismeretlen tettes valami ürügy alatt, vagy észrevétlenül bejutott a konakba és a képet, annak rájárából egy éles eszközzel kivágta. Az elloptott kép címe „A dőlszláv aratók“ Jowanowics szerb festő munkája; értéke körülbelül huszonöt-harmincezer korona. A távirat megemlíti, hogy a tolvaj az értékes képbe, mikor azt vágta, egyik sarkán bevágott és ez a kis rész a kép rájárában maradt. Ez a rész egy kaszáló nőt ábrázol, melynek itt az arca hiányzik. A távirat ezután részletesen leírja a képet és azoknak alakjait és felkéri az aradi rendőrséget, hogy abban az esetben, ha Aradon akarnák értékesíteni a képet, foglalják azt le és tulajdonosát helyezzék őrizetbe.

— **Arad város és a vármegye főispánja a kereskedelmi és iparkamarához.** Megírtuk, hogy az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöksége meleghangú átiratban üdvözölte Baross Ferenc dr. vármegyei és Kintzig János aradvárosi főispánt. Az új főispánok már válaszoltak az üdvözlésre és megköszönték a kamarának az átiratban telajánlott készségét Kintzig János főispán átirata a következőleg hangzik: „Méltóságos Ottenberg Tivadar urnak, udvari tanácsos, az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöke Arad. — Arad város főispánjává történt kinevezetésem alkalmából Méltóságodnak úgy sajtát, mint az aradi kereskedelmi és iparkamara nevében hozzám juttatott szives üdvözlését hálás köszönettel vettem. Már hivatalba lépésem előtt állandóan figyelemmel kísértem az aradi kereskedők és iparosok előkelő érdekképviseletének működését, mely Méltóságod bölcs vezetése alatt jelentős eredményekre tekinthet vissza. Legyen meggyőződve Méltóságod, hogy minden városunk gazdasági fellendülését célzó törekvésében odaadó támogatásomra számíthat. Fogadja Méltóságod őszinte nagyrabecsülésem nyilvánítását“.

— **Felváltták az olasz csapatokat.** Romából jelentik: A Stefani ügynökség jelenti: Az újabb évjáratokból mintegy háromszáz ezer embert küldöttek a frontra, hogy felváltásuk a fronton harcoló csapatokat, amelyeket Délolaszországba visznek pihenni.

— **Vaskeresztrel kitüntetett őrnagy és tizedes.** A király megengedte, Weisz József 3. huszárezredbeli őrnagynak és Martók Sebestyén 33. gyalogezredbeli tizedesnek, hogy a német császár által adományozott vaskereszt második osztályát elfogadják és viseljék.

— **Petár és a görög király találkozása.** Milanóból jelentik: A Corriere della Sera megerősíti azt a híradást és mindon cáfolattal szemben tenntartja, hogy Konstantin görög király az Odipus torpedóvadász hajón tényleg találkozott és tárgyalt Petár szerb királlyal.

— **Mackensen fia megszökött a francia hadifogságból.** Madridból jelentik: A francia hadifogságból két német tiszt megszökött. Hír szerint az egyik Mackensen tábornagy fia volt.

— Aradi szeretetadományok az olasz fronton. Szekeres László dr. aradi realiskolai hittanár, a minorita-rend tagja az olasz harctérről, ahol mint tábori lelkesítő teljesít megbízhatatlan fáradságos szolgálatot, a következő levelet írta Kertész Lenkének, egy aradi ardeánynak: Nagyságos kisasszony. Az aradiak szeretetadománya ma érkezett meg. A menovisz és minőség meglepő. Vártelen jól esik nekünk itt e nagy messzeségben, hogy gondolnunk ránk szeretettel. Köszönöm az élvezetes dolgokat, amelyek, miután személyemnek szólnak, enyémek lettek. Bizony jól esik egy kis hazai szél, egy kis hazai levegő, egy kis harci sütemény itt e magas fehér vidéken, ahol egymásra ualva, de szeretettel élünk. Fogadják mégegyszer a lehelésőbb köszönetemet úgy e magam, mint tiszt, legénységem nevében. Január 6. Ünneppnapunk volt. Akkor osztottuk ki. Szívvelyes üdvözléssel Szekeres László dr.

— Német a hivatalos nyelv Csehországban. Bécsből jelentik: Csehországban hivatalos nyelvvé ismét a németet tették meg.

— Mihály nagyherceg a mikádóval. Zürichből jelentik: A Havas-ügyvédek tokiói jelentése szerint Mihály nagyherceg a mikádónak külön kihallgatáson a Szent András-rendet, a mikádó feleségének pedig a Szent Katalin-rendet nyújtotta át. A mikádó a nagyhercegnek a Chrysanthemum-rendet ajándékozta. A kihallgatást követő banketten a császár és a nagyherceg pohárköszöntőt mondtak. A nagyherceg Oroszország köszönetét tolmácsolta Japánnak a háború alatt nyújtott segítségéért.

— Tábornokok vaskeresztje. A király megengedte, hogy a német császár által nekik adományozott kitüntetések és pedig: a vaskereszt 1. és 2. osztályát Schameschula Rezső vezérőrnagy, egy m. kir. honvéd gyaloghadosztály parancsnokaként; a vaskereszt 1. osztályát: Kritek Károly gyaloghadosztály tábornok; Biesingen gróf és Nippenburg Nándor és Dobai Székely Gusztáv altábornokok; rodni lovas Klepoch-Kloth Alajos vezérőrnagy eladják és viselik.

— Hirtelen sorozás. Ma délelőtt egyik aradi szállodából a detektívek előállították Engel József szabadkai 38 éves ügynököt, mert utazási igazolványra hamisan látszott. Az ügynököt Beretz Ferenc rendőrkapitány vette vallatásra és hamarosan kitünt, hogy a háború alatt még nem volt sorozáson, mert a szabadkai katonai hivatalban, mint képzett rabbi jelentette be magát. Ezután iparigazolványt váltott és bejárta az ország egyes vidékeit és élelmiszerek vásárlásával és eladásával foglalkozott. Így került Aradra is, ahol még üzletet nem köthetett. A rendőrség átadta a katonai hatóságoknak, ahol azonnal sorozóbizottság elé állították. A sorozó orvos azonban azt konstata, hogy Engel minden katonai szolgálatra alkalmatlan. Engelt ezután elbocsátották.

— Kitüntetett igazságügyi vezető egyéniségek. Budapestről jelentik: A király Mezey István koronabíróhoz helvettesnek, Gózsdu Elek temesvári, Czárán István budapesti és Szász Iván szegedi főügyvédeknek a Lipót rend lovagkeresztjét, Térly Gyula, Szász Béla és Hladics Károly miniszteri tanácsosoknak a magyar nemességét, Angyal Pál és Finkey Ferenc egyetemi tanároknak az udvari tanácsosi méltóságot adományozta.

— Halálozás. Most érkezett el Höniges János ujszentannai földbirtokoshoz a szomorú hír, hogy fia Höniges Oszkár dr. ügyvédjelölt, aki mint egyéves önkéntes orosz hadifogságba került, még a múlt év július 26-án elhunyt a turkesztáni Krasznowodsk-ban levő fogsóltáborban.

— Adomány. Pálmai Lajos dr. közjegyző O. A. hagyatékának tárgyalási díját 21 korona 80 fillért a Vörös félhold javára adományozta.

— Jótékony adomány. Havas Adolfné Honetőről 8 koronát küldött Jozity Anna György-utca 18 szám alatti nyomozók asszonyoknak. Az adományt rendeltetési helyére juttatják.

— A hadseregszállítási üzemek munkásai. A honvédelmi miniszter rendeletet bocsátott ki, az üzemek folytatására kötelezett vállalatok munkásainak szolgálati viszonyait tárgyában. A rendelet szerint — amelyet a hivatalos lap mai száma közöl — a hadiszolgáltatást teljesítő munkások kötelesek az ilyen vállalatoknál megmaradni, a többi munkásokra pedig az ipartörvény rendelkezései irányadók. Megállapítja a rendelet, hogy a hadiszolgáltatásra kirendelt munkások a vállalatokhoz beosztott parancsnok joghatósága alá tartoznak és gondoskodik arról, hogy a bér- és munkaviszonyok legalább is olyan kedvezőek legyenek, mint a rendszeres munkásoké és hogy a túlmunka megfelelőleg díjaztassék. A rendelet végül megállapítja a szükséges büntető intézkedéseket, ugyancsak közli a munkásügyi panaszbizottság összetételét és működési rendjét.

— Temetés. Temesvárról jelentik: Tegnap délután temették tegnap délelőtt Berger Mikát, a temesvári Polgári Takarékpénztár elnökét. A gyászszertartáson képviselve volt Temesvár valamennyi népszintézete; az elhunyt sok-sok tisztelője, elszomorodott barátai valamennyien ott voltak. A halott fölött Drechsler Miksa dr. helyőrségi orvosi mondott megható beszédet. Részt vett a temetésen Aradról Ottenberg Tivadar udv. tanácsos, az Aradi Előtakarékpénztár vezérigazgatója és Tedeschi Viktor.

— Híradás orosz hadifogságból. II. és F. Ferenc és Heida József aradi származású katonák, akik jelenleg Azziai-Oroszországban. Tegnapiban vannak hadifogságban, új év alkalmával egy levelezőnyelven keresték fel szerkesztésünket. A levelezőnyelven kérnek bennünket, hogy közvetítsék névük jó kívánságait szerelkeiknek, testvéreiknek, rokonaiknak a otthonmaradt barátaiknak és beté saiknak.

— Románia álcázott kölcsöne. Bukarestből jelentik: A Steaua című konzervatív párti lap írja: Az angolok részéről történt 80 000 vagon gabonavásárlás nem gabonavásárlás, hanem kölcsön, amelyet a román kormány vett fel. A román kormány így leplezte az ország előtt, hogy utabb nagy kölcsönre van szüksége. Londonban 250 000 000 lei kölcsönt vett fel. Anglia azonban fedezetet kívánt és így jutottak a 80 000 vagon gabona eladásához, melyet Anglia csak a háború után akar elzárítottatni.

— A sajtóosztály főnökének kitüntetése. Budapestről jelentik: A király Vadász Lipót államtitkárnak a Lipót rend. Dr. Sche-Lázár Alfréd miniszterelnökségi miniszteri osztálytanácsosnak, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezető vezetőjének a Ferenc József rend közepkeresztjét adományozta.

— Titokzatos rablójelkesség Lembergben. Lembergben jelentik: A Hotel Bristol egyik szobájában tegnap holva találták Spanenberg Paula és Cecillia egyetemi hallgatókat. Mindketten Krakóból érkeztek ide, hogy búcsúzzanak a hadbavonuló férjüktől, illetve sógorúktól, akiket azonban már nem találtak itt. Előbb azt hitték, hogy kiváló gázszál önként vették véget életüknek. De mert a két hölgy szűlei feljelentést tettek, hogy leányaiknál nagyobb összeg pénz volt és sok ékszer, a hatóság megindította a nyomozást a titokzatos ügyben.

— Rénszarvashus, mint táplálék. Bécsből jelentik: Bécsből egy kisebb élelmezési részvénytársaság rénszarvashussal tesz kísérletet. A hus árúsítását belügyminiszteri engedéllyel holnap kezdik el. A hus a lappok földjéről való.

— Tíz évi fegyház olasz hadseregszállítóknak. Bukarestből jelentik: Az Olasz Távirati Ügyvédek közli: Tegnap fejezték be Florenzben a Toccofondi-testvérek ügyét. A katonai kincstárnak 100 000 lírával való megkározításával voltak vádolva. Mindkét vádlottat 10—10 évi fegyházra ítélték.

— Revolveres választás Galacban. Bukarestből jelentik: Galacban a Lukács választás alkalmával a renegát pártívei és a szocialisták közt véres verekedés folrt le, amelynek során szintén hangzóttak revolverlövészek. A rendőrség közbelépett a rendet helyreállította.

— A ... fecské. Bocsnatot kérek I. Miklós-Nikita Montenegro volt királyától, hogy az események káposán a fenti időszertű címet adtam ezen írásnak. Sohasse gondoltuk volna, hogy az olasz király apósa ilyen ügyes átváltozó művész, azonban egy vélem, hogy a mai napig ezt Petár sem tételezte fel szomszédjáról. Már láttunk sok féle osodát. Olvastunk hihetetlennek látszó átalakulásokról, például fiuból-leány, sőt vannak olyan vállalkozó szellemek, akiknek bohábból eléfantot csinálni óvodaszerű gyerekjáték. Jött azonban a háború és ezzel egy várva-várt fordulat: a ... mint fecské jelentkezett, vagyis a béke első hírvéke. És valljuk be őszintén, hogy hamarabb hittük volna el, hogy fából vaskarikát lehet fabrikálni, mint azt, hogy Nikita büvész szerenben lép arra a frontra ahol vége a háborúnak. Éljen a béke!

— Adomány. Néhány nap előtt megittuk, hogy Battonván egészen kicsi fiuk és leányok színelőadását rendezték és annak jövedelmét hadi jótékony célra az Aradi Közlönyhöz küldték be. Most Nemes Laci III. osztályú tanuló még további két koronát küldött a jótékony célra annak a megemlékezésével, hogy a kis szindarabban ő is játszott. Az adományt, mint az előzőket is: a vak katonák alapjához juttatjuk.

— A vak katonáknak. Patáky Sándor aradi festőművész, akinek érdekes és ötletes tollrajzait az Aradi Közlöny karácsonyi számában közölték, a rajzok tiszteletéért, huszonhat koronát a vak katonáknak adományozta. Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

— Underwood-gépiró és gyorsíró szakkiskola Zifer és Hollós cégnél. Újpostával szemben. Úgyvontt írásmunkák és sokszorosítások a legújánvosiban vállaltatnak. 4697

— Üzleti könyvek, u. m. strazzák, tájkönyvek és irodai cikkek Kerpelnél. 193

— Gyermek-kocsi, gyermek-ágyak és kis Fischer nagyruházásban 10 koronától 150 koronáig.

— Könyvtárat, bélyeggyűjteményeket és hangjegyeket vesz Kerpel könyvkereskedése.

— Papirszalvéták olcsón Kerpelnél. 193

A földgázszerezés és a magyar ipar (Aggodalmak a Deutsche Bank vállalkozása iránt.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 18.

A képviselőház munkarendjének legutóbbi pontja az erdélyi földgázszerezés törvénybe iktatása. Mint ismeretes, ez a javaslat nem találkozik osztatlan elismeréssel, egyesek azt szeretnék, hogy paktum alapján a törvényjavaslat tárgyalása levéteessék a napirendről, mert a Deutsche Bank-kal kötendő szerződés némely pontjával nem értenek egyet.

A javaslat kifogásolói a szerződésben nem látják kellőleg garantiáknak a magyar ipar és gyáripar jövedő fejlődésének létalapsait, sőt úgy látják, hogy a szerződés azt a legnagyobb veszedelemnek teszi ki. A legfőbbben a javaslat elfűvéséét vitatják és azt hangsúlyozták, hogy a kérdést előbb alaposan tanulmányozni kell, majd behatóan megvitatni. Ezzel szemben a pénzügyminiszter jelentésével egyértelműen a pénzügyi bizottság is azért helyez nagy súlyt a földgáz kihasználásának mielőbb való biztosítására, mert ha az akciót elhálasztanók és ezzel esetleg a háború befejezéséig várnánk, — mint szösz szerint mondja. — „vállalataink vagy lekésnek a kínákozó alkalmas pillanatot, vagy ha a küdelemben részt vennének is, azt azon előnyök nélkül tehetnék meg, amelyekre kétségen kívül igen rá lesznek utalva, ha az óhajtott célt biztosítani akarnak.”

Ezt az érvet magával a javaslat szövegével cáfolják, amely szerint a szerződés 10. pontja

Villanyüzemű iparvállalatok, malomtulajdonosok stb. szives figyelmébe

ajánljuk vállalatunkat, melyben a legjótányosabban és a legnagyobb szakértelemmel vállaljuk el iparvállalatok villanyüzemre való teljes be-
rendezését, villanymotorok, dynamók javítását, tekerceselését, accumulatorok, villanyos fűzőedények javítását stb. stb. Az elektro-
technikával kapcsolatos kellékek javítását és szállítását. — Meghívásra azonnal szakembert küldünk ki. — Interurbán telefonszám 10—82.

Műszaki és Elektrotechnikai Vállalat Arad. : : Iroda: Luther Márton-u. I. sz.

kiköti, hogy a Deutsche Bank a munkálatok megindítására a háború tartalma alatt csak akkor köteles, ha „a munka és anyagbeszerzési viszonyok és a fogyasztókkal megindított tárgyalások eredménye az ilyen munkálatok gazdaságos keresztülvitelét megengedi.”

Magától értetődik ebből, hogy a Deutsche Bank és konzorciuma a háború ideje alatt a munkálatokat semmi esetre sem fogja megindítani. Viszont így körülmények között, akkor nem kellene a javaslat keresztülvitelét sürgetni a számolni kellene az aggodalmakkal, amelyek a mai megoldás ellen még a pénzügyi bizottság jelentése szerint is felhozhatók a amelyek ugyancsak a pénzügyi bizottság jelentése szerint „csak a megoldás elhalasztásával volnának elhalaszthatók.” Ez annál is előnyösebb volna, mert bennünket a késedelemből kár semmi esetre sem érhet, viszont a Deutsche Bank-ot a kötött szerződés értelmében ajánlata 1916. november huszonhatodikáig köti.

Feladó szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

A HAZAÉRTI

Höniges János és neje szül. Scherer Borbála a maguk, úgy az alulírottak nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelentik a felejtethetlen jó gyermek, testvér, sógor és nagybácsit

dr. Höniges Oszkár

ügyvédjelölt, egyéves önkéntes

ifjú életének 24. évében orosz hadifogságban (Krasznovodsk, Turkesztán) 1915. július hó 26-án történt elhunytát.

A megboldogult lelki üdvéért az engedelmős gyászmissza áldozat február hó 6-én 7/8 órakor fog az Egek Urának a helybelli róm. kath. templomban bemutatattatni.

Nyugodjék békében! Legyen neki könnyű az idegen hant!

Ujszentanna, 1916. január hó.

Höniges Eleonóra, Höniges Nándor, Höniges Kajetán, Höniges Valéria Rauchbauer Nándorné, Höniges Félix, Höniges Dezső, testvérei. Höniges Nándorné Meistrovich Ilonka, Höniges Kajetánné Wiesenmayer Magdolna, Rauchbauer Nándor, Bács Béla, sógora, illetve sógora. Halutz Elvira, Bács Beláné, Höniges Nellyke és Ilonka, Tomori Nándor, unokahugal és öccse. 516

* Az ezen rovat alatt közzétettéért nem vállalunk felelősséget.

NEMZETI SZINHÁZ

Szerda, 1916. évi január 19-én:

G) Bérlet.

G) Bérlet.

Iglól diákok.

Daljáték.

Kezdete este fél 8 órakor.

APOLLO SZINHÁZ.

Január hó 19-én, 20-án, szerdán és csütörtökön

III. Carmi Mária-sorozat:

Spinola

utolsó szerelme.

Fantasztikus tragédia 5 felvonásban.

Főszerepben: Carmi Mária.

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek és nem folytatódlogosak!

A kereskedőnek vevőre, vagy megrendelőre mindig szüksége van,

tehát nem nélkülözheti a hirdetés!

APOLLO SZINHÁZ.

1916. január hó 21., 22., 23-án, pénteken, szombaton és vasárnap

1
2
3
4
5
6
7
8
9

UJJU EMBER

Detektívtörténet 5 felvonásban.

Költözők figyelmébe!

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez

Kalmár József
villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Csak azoknak a cigarettázóknak,
kik egész napos munkát végeznek szívesen költenek naponta 2-3 fillérral többet:
MODIANO-clubspecialité szivarkahüvelyek

Orvosok tanácsára a hüvelyekben -nincs sem bronz, sem színyomás,
de minden hüvelyben benne van víznyomással a gyáros aláírása: *J. D. Modiano*

Halász Ferenc, a Modiano-gyár vezérképviselője, Budapest.

URÁNIA

Szerdán:

A leghatalmasabb filmattrakció.

A berlini Bioskop felvétele.

Jókai Mór:

Szegény

gazdagok.

Filmregény 6 részben.

Előadások 1/5, 2/6, 7 és 9 órakor.

Számozott jegyek 1 korona 50 fillér árban a Koch-üzletben válthatók.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűvel 8 fillér. Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelendők. A legkisebb hirdetés 60 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők. A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

TÁBORI POSTA.

Rónai Sándor san. kad. asp. Tábori posta 59. — Megkaptuk lapodat, örülünk, hogy jól vagy. Mikor kapsz már egy csillagot? Irjál, továbbra is jó egészséget kíván Sári. 28

LEVELEZÉS.

„Január“
levél ment. 518

Előkelő

középkorú urlembert tisztaságos ismerettségét keresi fiatal úriasszony. Leveleket „Előkelő“ jellegére a kiadóhivatalba kér. 520

OKTATÁS.

Korrepetitor

ajánkozik, ki a német és francia nyelvet rekedt bírja. Cím a kiadóhivatalban. 490

ALKALMAZÁST NYER.

Aradi vállalatban
több évi gyakorlattal bíró, perfect könyvelő azonnal, vagy későbbi belépésre kerestetik. A német nyelvben jártasság megkívánatik. Ajánlatok „Aradi“ jellegére a kiadóhivatalba kerestetik. 507

Ügyvédi irodába

fél napra, délelőttre, egy gyakorlott egyén kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 518

Egy jóházból való leány
2 nagyobb gyermek mellé kerestetik. Cím: Kohn Arminné, Eötvös-utca 11. 515

Megbízható ügyes fiú
tanulónak azonnali felvétetik: Weininger Zsigmond faterakadósnél. 491

Egy ügyes, szolid
gyermekleány és egy szobaleány kerestetik. Jelentkezni lehet: Perényi-utca 6/c, 2-3-ig. 470

Keresek Tompa-pusztai gazdaságomba

(Csanádmegye) egy több évi, alföldi gazdasági gyakorlattal bíró, hadmentes ispánt, ki önálló gazdasági vezetésre is alkalmas. Alálása azonnal elfoglalandó. Csakis személyes ajánkozás vétetik figyelembe. Jelentkezni lehet a tulajdonosnál Arad, József főherceg-ut 21. szám. 492

Kiszolgáló leány,

ki a konyhai teendők végzésében a főnököknek segít és a személyzetre is felügyel, kerestetik. Csakis jó házból való, feltétlenül tisztaságos leányok ajánlatát kérem „Megbízható“ jellegére. Zsidó vallásnak előnyben. 498

ALKALMAZÁST KERES.

Több évi gyakorlattal
bíró gépész uradalomban, vagy malomban alkalmazást keres. Cím Kiss József, Gyorok. 508

Hadmentes,

25 éves, ír. nőtlen ember, február hó 1-re fűszerkereskedésben üzlethez vezető állást keres, levelezés és számlázáshoz is ért. Szíves megkeresését kér: Gartner Sándor, Horoztő. 499

Ügyes elárúgató

5 évi gyakorlattal, alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 489

Jó bizonyítványokkal

ellátott építőmester ajánkozik beletételek, esetleg vidékre is elmegy. Cím a kiadóba. 502

KIADÓ LAKÁS.

Két elegánsan bútorozott
szoba, fürdőszobával, azonnal kiadó: Dezső-utca 4/c. 514

2 elegánsan bútorozott
utcai erkélyes szoba fürdőszobával, kiadó. Bohus-palota, IV. kapu, II. em. ajtó 11. szám. 519

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely iródnak, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnali kiadó. Bővebbet a házmesternél.

2 szobás

udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnali kiadók. Bővebbet a házmesternél.

ÜZLETEK.

Atvételre keresek
Móráson vagy közelében egy kisebb trafikot, vagy fűszerüzletet. Cím a kiadóhivatalban. 473

Jóforgalmu,

24 év óta fennálló liszt- és kenyérüzlet sülődével, bevonulás miatt eladó. Bővebbet Labdás Péternél, Boros Beni-tér 15. 490

INGATLAN.

Modern magánház
6 szobás lakással, még 9 évig adómentes eladó. Bővebbet: Magyar-utca 18. szám alatt. 462

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Két új vastengelyes kocsi
eladó. Cím a kiadóhivatalban. 518

Eladó

stráfkocsi, vaságyak, bensinmotor, transzmissió tengely faligámmal, eszteregpad, közlőmű, emelőcsiga, használt szijjak, hasítógép, vas-kocsi, szerszámok és szerszámok Fácán-utca 6. szám. 509

Blokkli

keveset használt jó gyártmányu, megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 491

KÜLÖNFÉLE.

Három méter szövetből
divatkosztümöt készít Fekete Arpad, Deák Ferenc-utca 18. 510

Váró termek,

kör-termek, megfigyelő állomások fertőtlenítésére legalkalmasabb Carbolsavas mosó szappant ajánl Dr. Földes és Hehs pipere szapan és vegyészeti gyára Arad. Kilonként 4 koronáért. 12

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny“ részére felvételnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Szent László-utca 1. számu házban, jelenleg Kovács Soma és társa által bérelt

üzlethelyiség

folyó évi május elsejétől kiadó.

Érdeklődhetni: a háztulajdonosnál, Szt. László-utca 1. 511

Urasságok és kereskedők figyelmébe!

Munkások és hadifoglaltak részére ajánlok egy nagymennyiségű raktáron levő árut. Amíg a készlet tart, a következő olcsó árban számítom nagyobb vételknél: 517

500 drb posztó Mikádó, szörme gallérral, melegen béte ve...	Kor. 25.—
500 drb meleg vattás télikabát	Kor. 15.—
1000 drb meleg pantalló nadrág	Kor. 7.—
1000 drb meleg téli trikó ing...	Kor. 5.—
1000 drb meleg téli trikó nadrág	Kor. 5.—
100 drb meleg téli britses nadrág...	Kor. 10.—
1000 pár komisz ing és lábravató, párja	Kor. 6.—
500 pár erős munkás bakkancs patkóval és szeges talppal, párja	Kor. 25.—

Nagyobb mennyiségű munkásruhát kívánatra méret után is készítek bármely minőség és mennyiségben. Ne mulassza el senki ezen alkalmi vételt, mert ezen értért később nem lesz kapható

HERZFELD GYULA ruhakereskedőnél, Asztalos Sándor-utca.

KERESKEDELMI

ügyekben teljesen jártas, német és magyar nyelvet bíró, mérlegképes

főkönyvelőt

azonnali belépésre keresünk. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével **feiyá hó 25-ig** címünkre beküldendők. 510

Erdélyi Egyesült Kereskedelmi Részvénytársaság
Déva.